

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
tweede industriehaven Kampen

20 augustus 1998

ISBN 90-421-0417-1

Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad Kampen
Postbus 5009
8260 GA KAMPEN

uw kenmerk
B&E 98

uw brief
12 juni 1998

ons kenmerk
U450-98/Ra/gl/959-60

onderwerp
Advies voor richtlijnen tweede industrie-
haven Kampen

doorkiesnummer
(030) 234 76 35

Utrecht,
20 augustus 1998

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over tweede industriehaven Kampen. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Mw.ir.H.Ch.M. Heijning
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
tweede industriehaven Kampen

Advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
tweede industriehaven Kampen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over
de tweede industriehaven Kampen.

uitgebracht aan Gemeenteraad Kampen door de Commissie voor de milieueffectrapportage;
namens deze,

de werkgroep m.e.r. tweede industriehaven Kampen,

de secretaris

drs. B.C. Rademaker

de voorzitter

ir. H.Ch.M. Heijning

Utrecht, 20 augustus 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Probleemstelling, doel en besluitvorming	4
2.1 Probleemstelling	4
2.2 Doel	4
2.3 Besluitvorming	5
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
3.1 Algemeen	6
3.2 Alternatieven	7
3.2.1 Nulalternatief	7
3.2.2 Alternatief 'zonder uitdieping'	7
3.2.3 Aanleg- en inrichtingsalternatieven	8
3.2.4 Meest milieuvriendelijk alternatief	8
4. Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling	9
5. Gevolgen voor het milieu	10
5.1 Bodem en water	10
5.2 Natuur	11
5.3 Landschap en cultuurhistorie	11
5.4 Geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit en leefbaarheid	12
5.4.1 Geluid	12
5.4.2 Externe veiligheid	12
5.4.3 Luchtverontreiniging (inclusief geur)	12
6. Vergelijking van alternatieven	13
7. Leemten in kennis en informatie	13
8. Evaluatieprogramma	14
9. Vorm en presentatie	14
10. Samenvatting van het MER	15

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 12 juni 1998, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in De Brug d.d. 16 juni 1998
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De gemeente Kampen heeft het voornemen een tweede industriehaven met omliggend industrieterrein te ontwikkelen aan de IJssel.

De Commissie adviseert in het MER met name aandacht te besteden aan de volgende aspecten.

- De hydrologische gevolgen van de activiteit en van de hiervoor benodigde uitdieping van de vaargeul, mede in relatie tot de hiermee samenhangende effecten op ecosystemen. Hierbij dienen ook de gevolgen op de ecologische hoofdstructuur in kaart te worden gebracht.
- De verkeersontsluitingsmogelijkheden (droog en nat) en de hieraan gerelateerde milieueffecten.
- De cumulatie van geluid van de bestaande en geplande activiteiten. Het gaat met name om de geluidsniveaus in gevoelige gebieden (woongebieden, natuurgebieden met belangrijke fauna; weidevogelgebieden). Bij deze beschrijving dient de bijdrage van de tweede industriehaven en van Haatland VII aan het geluidsniveau inzichtelijk gemaakt te worden.
- De (geschatte) milieueffecten voor verschillende toelatingsscenario's en zoneringalternatieven in relatie tot de kwetsbaarheid van de omgeving. Deze beschrijving kan dienen als ondersteuning bij de uiteindelijke keuze voor toelating van bedrijven uit de milieucategorieën 3,4,5 en 6 (middelzware en zware industrie sectoren).

1.

INLEIDING

De gemeente Kampen heeft het voornemen een industriehaven met omliggend industrieterrein te ontwikkelen aan de IJssel. Het plangebied grenst aan het bestaande industrieterrein Haatlandhaven en beslaat een bruto oppervlakte van circa 50 ha. Het merendeel van het industrieterrein is direct over water bereikbaar en kan dan ook worden aangeduid als 'nat' terrein. Slechts een klein deel zal worden ingericht als 'droog' terrein. In totaal zal ongeveer 35 ha uitgeefbaar zijn. Men wil vestigingsmogelijkheden bieden aan bedrijven uit de milieucategorieën 3, 4, 5 en 6 (middelzware en zware industriesectoren). Aangezien de nieuwe haven bevaarbaar moet worden gemaakt voor schepen met een laadvermogen tot 6.000 ton, moet voor de besluitvorming de procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen worden (categorie C4).

Bij brief van 12 juni 1998¹⁾ is de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de plaatselijke courant De Brug van 16 juni 1998²⁾.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³⁾. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen⁴⁾, die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

-
- 1 Zie bijlage 1.
 - 2 Zie bijlage 2.
 - 3 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.
 - 4 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

2.

PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

2.1

Probleemstelling

In de probleemstelling moet worden beschreven voor welke bestaande en toekomstige knelpunten het voornemen een oplossing moet bieden. In het MER moet de geraamde behoefte aan nat en droog industrieterrein in de gemeente Kampen nader onderbouwd worden, tegen de achtergrond van landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid. Daarbij moet worden aangegeven welk deel van die behoefte een gevolg is van regionale afspraken en welke rol Kampen in de regionale taakverdeling speelt. Ook moet in de probleemstelling het gewenste laadvermogen van 6.000 ton expliciet gemotiveerd worden en aangegeven worden of ook volstaan kan worden met een haven voor schepen met een kleiner laadvermogen.

2.2

Doel

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van de doelen worden afgeleid.

Het hoofddoel van de voorgenomen activiteit wordt in de startnotitie omschreven als het ontwikkelen van een nieuwe industriehaven met omliggend industrieterrein. Dit om te kunnen voorzien in de toenemende vraag naar nat bedrijventerrein in de regio Zwolle-Kampen, waarmee de regionale werkgelegenheidsfunctie van Kampen wordt versterkt. Als tweede doel wordt genoemd het zorgdragen voor een zo goed mogelijke ruimtelijke, landschappelijke en milieuhygiënische inpassing in de omgeving van de bedrijven rond de industriehaven. In het MER moeten met name de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering concreet en toetsbaar worden aangegeven. Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte de gestelde doelen laten voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

2.3

Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. Aangegeven moet worden of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen (bijvoorbeeld gebieden in de ecologische hoofdstructuur; milieubeschermingsgebieden als stiltegebieden, natuurmonumenten, natuurreservaten, bodembeschermingsgebieden en grondwaterbeschermingsgebieden; specifieke beschermingszones in het kader van de EU-Vogelrichtlijn).

De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven. Tevens moet beschreven worden welke criteria voor de afweging van alternatieven^{5]} (bijvoorbeeld gebiedsgerichte milieu- of natuurdoelstellingen) aan het milieubeleid worden ontleend.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor de vaststelling van het bestemmingsplan dat de aanleg en inrichting van de haven mogelijk moet maken. Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot dienen de besluiten te worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

In het MER moet een duidelijke relatie gelegd worden tussen het huidige voornemen voor de tweede industriehaven en de vergevorderde plannen voor de ontwikkeling van een nieuw droog industrieterrein (Haatland VII) direct aan de westzijde van Haatlanden. De cumulatieve milieueffecten van beide initiatieven dienen in beeld te worden gebracht. Ook moet de samenhang met de plannen voor het doortrekken van de A50 en het aanleggen van de Hanzelijn worden beschreven.

5 Zie ook hoofdstuk 6 van dit advies.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds de aanleg van de haven en bijbehorend nat bedrijventerrein en anderzijds de aanpassing of aanleg van infrastructurele voorzieningen die nodig zijn voor de ontsluiting van het terrein (verkeersvoorzieningen, rail- en buistransport en watertransport). Daarnaast verdient het aanbeveling onderscheid te maken tussen activiteiten in de aanlegfase en activiteiten in de gebruiksfase.

Voor het beoordelen van de milieugevolgen is het zinvol om de beschrijving van de voorgenomen activiteit en de alternatieven te baseren op in dat verband relevante deelactiviteiten zoals:

- het ophogen en bouwrijp maken van het terrein en de aanvoer van ophoogzand;
- de wijze van aanleg van de haven: eventuele bemalingen tijdens de aanleg, baggeren vanuit de rivier of eerst kom maken en uiteindelijk doorsteken;
- aansluitingen op de bestaande (en geplande) infrastructuur (inclusief water, langzaam verkeer en openbaar vervoer);
- wijze van opvang en behandeling van regen- en afvalwater;
- havenbeheer (met name veiligheidsaspecten en calamiteitsvoorzieningen);
- de aard van de bedrijvigheid in de haven en op het industrieterrein;
- milieubescherpende voorzieningen met betrekking tot bodem, water en geluid;
- landschappelijke inpassing;
- inrichtingsaspecten zoals bouwhoogte en -dichtheid.

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit moet het plan- en beïnvloedingsgebied duidelijk op kaart worden weergegeven en de relatie met andere activiteiten in de omgeving (A-50, Hanzelijn, de bestaande haven, rioolwaterzuiveringsinstallatie, landbouw, Haatland VII) expliciet worden gemaakt.

Preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen

Bij elk alternatief moet worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen. Hierbij kan gedacht worden aan:

- het aanbrengen van milieubescherpende voorzieningen (bodem, water, geluid);
- de wijze van havenbeheer;

- veiligheidsmaatregelen (bijvoorbeeld in relatie tot de ligging van de havenmond) en calamiteitenvoorzieningen;
- maatregelen om zoveel mogelijk winst te behalen op het gebied van duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit (duurzaam bedrijventerrein).

De activiteit heeft effecten op gevoelige gebieden zoals aangeduid in het Structuurschema Groene Ruimte^{6]}7]. Zo wordt bijvoorbeeld in geval van een tweede havenmond de ecologische hoofdstructuur (de uiterwaarden) doorsneden. Hiervoor geldt het compensatiebeginsel. Het MER zal dan moeten beschrijven of de beschouwde alternatieven, ook na het treffen van mitigerende maatregelen, wezenlijke waarden in deze gebieden aantasten. Als er wezenlijke waarden worden aangetast, moet worden aangegeven:

- of er een zwaarwegend maatschappelijk belang is voor realiseren van de activiteit in of nabij de gevoelige gebieden;
- of er alternatieve locaties mogelijk zijn waarbij geen wezenlijke waarden worden aangetast;
- welke fysieke compenserende maatregelen bij de alternatieven genomen kunnen worden, indien ook na het treffen van mitigerende maatregelen wezenlijke waarden worden aangetast^{8]}.

Compensatie van de aantasting van waarden kan bijvoorbeeld gezocht worden in het realiseren van nieuwe natuur en de extensivering van het grondgebruik in de naaste omgeving of elders.

3.2 Alternatieven

De keuze van de alternatieven moet worden gemotiveerd evenals de selectie van een eventueel voorkeursalternatief. In het MER zijn vooral de milieuargumenten voor deze keuze van belang. Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. De locatiekeuze moet in het MER gemotiveerd worden. Beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief is verplicht.

3.2.1 Nulalternatief

Bij het niet doorgaan van het voornemen of één van de alternatieven zal de doelstelling van de regio niet gehaald worden. De Commissie acht het nulalternatief dan ook niet reëel. Volstaan kan worden met het beschrijven van de huidige milieusituatie, inclusief autonome ontwikkelingen. Milieugevolgen van alle alternatieven moeten concreet worden gemaakt door vergelijking met deze referentie.

3.2.2 Alternatief 'zonder uitdieping'

In de startnotitie wordt aangegeven dat de vaargeul wordt uitgediept en de haven geschikt gemaakt wordt voor schepen met een laadvermogen van 6.000 ton.

6 PKB deel 4, blz. 64.

7 Zie ook reactie 4 (bijlage 4).

8 Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de volgende publicatie: Ministerie LNV, Directie Groene Ruimte en Recreatie: *Uitwerking compensatiebeginsel SGR*, oktober 1995.

Ernaudo 15

De Commissie adviseert ook een alternatief uit te werken (of gemotiveerd af te wijzen) waarbij de ingreep beperkt blijft en geen uitdieping plaatsvindt. In dat geval zal het toegestane laadvermogen van de schepen kleiner dienen te zijn dan de 6.000 ton genoemd in de startnotitie.

3.2.3 **Aanleg- en inrichtingsalternatieven**

In de startnotitie wordt aangegeven dat er twee mogelijkheden voor het aanleggen van de haven in het MER worden uitgewerkt: één waarbij de havenmond van de huidige haven wordt gebruikt en één waarbij een nieuwe havenmond wordt gegraven.

De Commissie is van mening dat in het MER, naast de in de startnotitie vermelde inrichtingsvarianten, enkele zoneringsalternatieven moeten worden uitgewerkt met betrekking tot de zonering en het toelatingsbeleid voor het terrein (met en zonder bedrijfs categorie 6)⁹). Ook is het zinvol varianten te ontwikkelen met betrekking tot de in §3.1 genoemde deelactiviteiten.

3.2.4 **Meest milieuvriendelijk alternatief**

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;
- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

De Commissie adviseert het mma samen te stellen door de meest milieuvriendelijke varianten te combineren en te optimaliseren met mitigerende maatregelen¹⁰). Aspecten die in dit verband mogelijk relevant zijn, zijn onder andere (zie ook §3.1):

- wél of geen uitdieping;
 - selectief toelatingsbeleid;
 - zonering;
 - optimale inpassing in het landschap;
 - beperkte bouwhoogte en afscherpende voorzieningen om horizonvervuiling te beperken;
 - tijdige ontsluiting van het terrein om verkeersoverlast in woongebieden in Kampen te voorkomen;
 - maatregelen om aantasting van natuur en landschapswaarden te voorkomen.
- In het mma moet eveneens aandacht worden besteed aan het bevorderen van de mogelijkheid van overslag in kleinere schepen om transport per as terug te dringen.

9 Zie ook reactie 3 (bijlage 4).

10 Zie ook reactie 3 (bijlage 4).

(Handwritten note) 16

4.

BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Het studiegebied omvat de locatie en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit en daarmee samenhangende activiteiten (zoals de noodzakelijke infrastructurele verkeersvoorzieningen, inclusief een eventuele verdieping van de vaargeul) kunnen gaan optreden. Onder de autonome ontwikkeling wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen en nog te nemen besluiten over nieuwe activiteiten. Hierbij kan worden gedacht aan de A50, de Hanzelijn, Haatland VII, activiteiten op het gebied van woningbouw en recreatie, het regionaal overslagcentrum en andere plannen in het kader van de ruimtelijk ontwikkeling van Kampen. Als niet zeker is of bepaalde ingrijpende activiteiten zullen doorgaan of niet, dan kunnen hiervoor verschillende scenario's worden gebruikt.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven. De omvang kan per milieuaspect (lucht, bodem, water, enz.) verschillen. Op de kaart moet een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten zoals natuurgebieden, uiterwaarden, andere waardevolle landschappen, cultuurhistorische objecten, woningen en recreatiegebieden.

In het MER moet een beschrijving gegeven worden van het studiegebied met betrekking tot de volgende aspecten:

- de waterhuishouding;
- bodemopbouw en grondmechanische situatie; grondbalans;
- geohydrologisch systeem, inclusief grondwaterstroming en -standen en optreden van kwel of infiltratie;
- (water)bodem, grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteit;
- stromingsprofiel en sedimentatiegedrag van de rivier;
- overstromingsrisico's en overschrijdingsfrequenties;
- natuur- en landschapwaarden in en nabij het plangebied. In het bijzonder moet aandacht besteed worden aan gebieden met een speciale status en de aanwezigheid van Rode lijstsoorten¹¹). De gegevens van de provincie voor het Beleidsplan Natuur en Landschap Overijssel kunnen als uitgangspunt dienen voor het opstellen van de natuurwaardenkaart;
- geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid.

Met betrekking tot de autonome ontwikkelingen moet in het MER aangegeven worden welke cumulatieve hinder te verwachten is van de door te trekken A50,

11 Zie ook reactie 4 (bijlage 4).

het droge bedrijventerrein langs deze rijksweg, de Hanzelijn en het bestaande natte industrieterrein. Het betreft met name geluid (cumulatieve hinder en contouren) en eventueel luchtverontreiniging, geurhinder, stofhinder en externe veiligheid.

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- expliciet dient te worden ingegaan op cumulatie van effecten, bijvoorbeeld op de leefbaarheid;
- behalve directe effecten moeten ook afgeleide effecten worden beschreven;
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een 'worst case scenario' worden gebruikt;
- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens moeten worden vermeld; minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- bij de beschrijving dienen de gevolgen van de aanlegfase en de gebruiksfase te worden betrokken.

Voor alle aspecten die in de beschrijving van de huidige milieutoestand en autonome ontwikkelingen aan de orde zijn gekomen (zie hoofdstuk 4), moeten in dit hoofdstuk de effecten van de voorgenomen activiteit en van de alternatieven beschreven worden.

5.1 Bodem en water

Het effect van de aanleg van de industriehaven op bodem en water moet in het MER beschreven worden toegespitst op de bodem- en wateraspecten genoemd in hoofdstuk 4.

De kwaliteit van de vrijkomende baggerspecie (ook van de specie vrijkomend bij de uitdieping van de vaargeul) moet in beeld worden gebracht. Bij de beschrijving in het MER kan uiteraard gebruik gemaakt worden van de resultaten van eerder uitgevoerd onderzoek. Bij de beschrijving dient tevens aandacht te worden geschonken aan de hergebruiksmogelijkheden van dit materiaal of even-

tuueel benodigde stort- of reinigingsfaciliteiten. Daarnaast moet in het MER beschreven worden of slecht doorlatende lagen in de bodem doorsneden zullen worden en wat de effecten van de ingreep zijn (in samenhang met de overige geplande activiteiten) op de waterhuishouding in en buiten het plangebied. Effecten van de verdieping van de vaargeul, om de haven bereikbaar te maken voor schepen tot 6.000 ton, op de oevers, uiterwaarden en polders boven- en benedenstrooms moeten beschreven worden.

5.2 Natuur

Beschreven moet worden in hoeverre gebieden in de landelijke en provinciale ecologische hoofdstructuur kunnen worden aangetast en hoe deze effecten kunnen worden gemitigeerd. Indien mitigatie niet mogelijk blijkt, moeten compensatiemogelijkheden beschreven worden. In het studiegebied komen volgens het beleidsplan Natuur en Landschap Overijssel 1992-1998 (Deventer, 1992) belangrijke waarden voor. De effecten hierop moeten in kaart worden gebracht. Het gaat vooral om effecten op de functies van de Vossenwaard en de Zuiderwaard als broed- en trekvogelgebied (respectievelijk weidevogels en ganzen en zwanen)¹²). Ook moet in de beschrijving rekening gehouden worden met specifieke beschermingszones in het kader van de EU-Vogelrichtlijn: het Ketelmeer en de IJssel. De effecten op de natuur ten gevolge van geluidsemissies van de te ontwikkelen industriehaven moeten in het MER beschreven worden in samenhang met het geluid van de binnen afzienbare tijd doorgetrokken snelweg en de aan te leggen spoorlijn.

Het MER dient aan te geven wat de consequenties van de hydrologische effecten van de ontgraving en verdieping zijn voor ecosystemen in de omliggende uiterwaarden en polders. Met name het effect van de aanleg van de vaargeul op de afkalving van de uiterwaarden en de daar aanwezige natuurwaarden (Rode lijstsoorten) is hierbij van belang.

5.3 Landschap en cultuurhistorie

De effecten van de industriehaven op de visueel-ruimtelijke structuur en de openheid van de IJsselmonding dienen in het MER te worden beschreven, in samenhang met de effecten van de overige geplande activiteiten. Inzichtelijk moet worden gemaakt hoe het gebied er na inrichting tot haventerrein uit komt te zien (middels visualisaties: foto's, kaartmateriaal). Verschillende gezichtspunten zijn hierbij relevant: vanaf de dijk aan de overkant van de rivier, vanaf de A-50 brug over de IJssel, vanaf de IJssel zelf. Effecten op cultuurhistorische en eventueel aanwezige archeologische waarden moeten worden beschreven.

12 Zie ook reactie 4 (bijlage 4).

5.4 Geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit en leefbaarheid

In het bestemmingsplan zal zoneringsbeleid worden ontwikkeld. Voor de te maken keuzes dient de onderbouwing in het MER terug te vinden te zijn. De gevolgen van de activiteit op geluid, externe veiligheid en luchtverontreiniging zijn in deze fase van de besluitvorming dan ook vooral van belang voor zover ze de interne en externe zonering van het gebied bepalen of beïnvloeden. Kwantitatieve analyses op inrichtingsniveau zijn in dit stadium nog niet mogelijk. Indien ten tijde van het opstellen van het MER meer bekend is over de komst van bepaalde bedrijven, is het wenselijk in het MER inzicht te geven over specifiek te verwachten emissies.

Andere leefbaarheidsaspecten die in het MER aan de orde moeten komen, betreffen de te amoveren woningen en agrarische bedrijven. Ook dient aangegeven te worden in hoeverre het initiatief bij zal dragen aan een toename van het transport over water (wijziging 'modal split').

5.4.1 Geluid

Op basis van generieke bronsterktes per oppervlakte-eenheid voor de verschillende bedrijfs categorieën moet voor verschillende zoneringsvarianten de ligging van de 55 en 50 dB(A) contour worden bepaald en op kaart worden weergegeven. Beschreven moet worden welke geluidgevoelige bestemmingen zich binnen deze contouren bevinden. Voor geluidgevoelige bestemmingen binnen de mogelijke hinderzones van 1500 meter (voor het alternatief met categorie 6 bedrijven) en 1000 meter (voor het alternatief zonder categorie 6 bedrijven) moet, uitgaande van de generieke bronsterktes en de geluidbelasting in de autonome ontwikkeling (inclusief A-50 en Haatland VII) het cumulatieve geluidsniveau worden berekend.

In het MER moet beschreven worden in hoeverre het stiltegebied aan de overkant van de IJssel en weidevogelgebieden beïnvloed worden door de geluidemissies. De geluidachtergrondniveaus en de 40dB(A)- en, indien relevant, 35 dB(A)-contour dienen in het MER gepresenteerd te worden.

Ook de geluidseffecten ten gevolge van de verkeersontsluiting en de toename van de automobilititeit moeten beschreven worden.

5.4.2 Externe veiligheid

In het MER moet worden aangegeven of bedrijven met een groot ongevalsrisico (EVR-plichtige bedrijven) op voorhand worden uitgesloten of niet. Indien deze bedrijven niet worden uitgesloten, dienen de consequenties voor de interne zonering beschouwd te worden, uitgaande van een 10^{-6} -contour op de terreingrens.

5.4.3 Luchtverontreiniging (inclusief geur)

In het MER moet aandacht worden besteed aan effecten op de luchtkwaliteit (luchtverontreiniging, geuremissie) ten gevolge van de verkeersaantrekkende werking van de haven en het bedrijventerrein. Als het verkeer door of langs binnenstedelijk gebied geleid wordt, dan moeten ook de immisies op leefniveau geschat worden.

6.

VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van alle uitgewerkte alternatieven en varianten moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

7.

LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die in de verdere besluitvorming een belangrijke rol kunnen spelen. Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De Gemeenteraad van Kampen moet bij het besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kampen in het MER reeds een aanzet tot een (monitoring-)programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek. Hierbij vraagt de Commissie ook aandacht voor een nulmeting die als referentie kan dienen voor toekomstige ontwikkelingen.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en/of kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
tweede industriehaven Kampen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 12 juni 1998 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

sector stadsontwikkeling

gemeente Kampen

Commissie voor de Milieu-effectrapportage
A. van Schendelstraat 800
3511 ML UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	15 JUNI 1998
nummer :	1009-98
dossier :	959-1/m2
kopie naar :	pres/bib/sc

IX

Uw brief/kenmerk

Ons kenmerk
B&E 98

Behandeld door
Van Voorst tot Voorst

Bijlage(n)
1

Doorkiesnummer
038-3392796

Datum 12 JUNI 1998

Onderwerp
milieu-effectrapportage tweede industriehaven

Geachte commissie,

De raad van de gemeente Kampen heeft in zijn vergadering van 29 januari 1998 besloten een bestemmingsplan op te stellen voor de aanleg van een 2e industriehaven in Kampen. Het voornemen is een haven te ontwikkelen voor schepen uit de CEMT-Vb klasse en voor de kleine handelsvaart (coasters). Het besluit tot het opstellen van een bestemmingsplan is derhalve MER-plichtig. Op 28 mei 1998 is door de Raad de startnotitie "Milieu-effectrapportage, tweede industriehaven Kampen" vastgesteld. Een exemplaar van de startnotitie treft u hierbij aan.

Deze startnotitie ligt vanaf 17 juni 1998 bij de afdeling bouw en economie en de afdeling milieu van de gemeente Kampen ter visie.

Wij verzoeken u ter zake advies uit te brengen.

Mocht u nadere informatie wensen dan verzoeken wij u hierover contact op te nemen met de heer drs. A.A.W.M. Kremers, die is aangesteld als projectmanager tweede industriehaven.

Het adres van de heer Kremers is:

RADIX v.o.f.
postbus 233
7400 AE DEVENTER
telefoon 0570 61 00 71

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben ingelicht.

Hongachtend,
Burgemeester en wethouders van Kampen,
de secretaris i.s., de burgemeester i.b.,

J.H. Scherpenkate

H. Breman

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in De Brug d.d. 16 juni 1998

KENNISGEVING

De gemeente Kampen is bezig met de voorbereidingen om te komen tot een bestemmingsplan voor een tweede haven met industrieterreinen. Het betreft het terrein van ± 55 ha gelegen tussen de bestaande haven, de hoogspanningsleiding en de IJssel. De haven zal bevaarbaar worden voor schepen uit de CEMT-Vb klasse, (1350 ton en meer en 2 baksduwvaart) en voor coasters.

Het besluit een bestemmingsplan op te stellen is m.e.r.-plichtig. Voorafgaand aan het opstellen van het milieu-effectenrapport is een startnotitie door de raad vastgesteld. Deze startnotitie ligt met ingang van 17 juni 1998 gedurende vier weken ter visie op de volgende plaatsen:

- de afdeling bouw en economie, Stadhuis, Oudestraat 133
- de afdeling milieu, Buiten Nieuwstraat 2

Een ieder die op- of aanmerkingen heeft die van belang zijn voor het vaststellen van de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectenrapport wordt verzocht deze uiterlijk 14 juli 1998 schriftelijk kenbaar te maken aan:

De raad van de gemeente Kampen
Postbus 5009
8260 GA KAMPEN

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Kampen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad Kampen

Besluit: wijziging bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C4

Activiteit: Gemeente Kampen heeft het voornemen een industriehaven met omliggend industrieterrein te ontwikkelen aan de IJssel. Het plangebied grenst aan het bestaande industrieterrein Haatlandhaven en beslaat een bruto-oppervlakte van circa 50 ha. Het merendeel van het industrieterrein is direct over water bereikbaar en kan dan ook worden aangeduid als 'nat' terrein. Slechts een klein deel zal worden ingericht als 'droog' terrein. In totaal zal ongeveer 35 ha uitgeefbaar zijn. Men wil vestigingsmogelijkheden bieden aan bedrijven uit de milieucategorieën 3, 4, 5 en 6 (middelzware en zware industriesectoren). Aangezien de nieuwe haven bevaarbaar moet worden gemaakt voor schepen met een laadvermogen tot 6.000 ton, moet voor de besluitvorming de procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen worden (categorie C4).

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 17 juni 1998

richtlijnenadvies uitgebracht op: 20 augustus 1998

Samenstelling van de werkgroep:

drs. G.J. Baaijens

ir. W. van Duijvenbooden

drs. R.J. Jonker

drs. J.P.J. Nijssen

mw.ir. H.Ch.M. Heyning (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. B.C. Rademaker.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	980698	Van Hoogmoed Taxatie- en adviesbureau voor onroerende zaken B.V.	Nijverdal	980720
2.	980711	Maatschap van 't Oever	Kampen	980720
3.	980707	Ministerie van VROM, Inspectie Milieuhygiëne Oost	Arnhem	980713
4.	980721	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Oost	Deventer	980812
5.	980710	Waterschap Groot Salland	Zwolle	980812

